

4. sz. melléklet a Magyar Posta „1956-os forradalom és szabadságharc” témájú grafikai pályázatához

Hivatalos logó:

Az emlékév hivatalos logójának szerkeszthető állománya a kiírás mellékletét képező .zip kiterjesztésű file tartalmazza.

Háttér információk – hősök

I. CSOPORT

Dózsa László (1942–)

A későbbi színész tizennégy évesen vett részt a szabadságharcban. A Szövetség utca és a Rákóczi út kereszteződésénél harcoló, az akkori Divatcsarnokot védő csoport tagja lett. 1956. november 5-én elfogták, majd társaival együtt még ott az utcán kivégző osztag elé állították, ám csoportjából egyedülként a kivégzést sikerült túlélnie. A Szövetség utcai kórházba szállították, majd az ÁVH-sok a Mosonyi úti rabkórházba vitték. A kihallgatások során a klinikai halál állapotába került. Miközben temették, a sírásó észrevette, hogy mozog és megmentette az életét. A Szabolcs utcai kórházban nyolc órás műtétet hajtottak végre rajta. A kádári megtorlás során nem találták meg, mivel a nyilvántartásban az szerepelt, hogy meghalt és eltemették.

Ekrem Kemál (1924–1957)

1956 májusában orgazdaság miatt két év nyolc hónapra ítélték; büntetése megkezdése okán érkezett rendőri kísérettel október 24-én Budapestre, a Markó utcai fogházban azonban nem vették át. Ekkor jelentkezett a II. kerületi pártház védelmére abban a reményben, hogy az ellene folytatott eljárás során ezt méltányolni fogják. Pár nappal később csatlakozott a Széna téri forradalmárokhoz, és minden bizonnyal a harcokban is részt vett. A „Tűzet szüntess!” egyezmény megkötésében játszott szerepe miatt tekintélye megnőtt, parancsnokhelyettes lett. Október 30-án a Petőfi Akadémián képviselte a csoportot, majd annak szétválásakor a Széna téren maradt század parancsnoka lett. November 4-én és 5-én a II. kerületi pártházban volt harcálláspontja, majd 7-én Nagykovácsiba ment, ahol találkozott Király Bélával. Egy felderítőakció során súlyos motorbalesetet szenvedett, aminek következtében egy hétig eszméletlen volt. 1956. december 28-án tartóztatták le; ügyét gyorsított eljárásban tárgyalták, amelynek végén, 1957. június 29-én halálbüntetésre ítélték, amelyet másodfokon november 23-án hagytak jóvá. Az ítéletet 29-én végrehajtották.

Fejes József Tibor (1934–1959)

Október 23-án ott volt a Hősök terén a Sztálin-szobor ledöntésénél. Másnap ő is tüntetett azokkal, akik a jugoszláv követség előtt azt követelték, hogy a szovjet csapatokat vonják ki Magyarországról, és helyette ENSZ-csapatok tartsák fenn a rendet. Október 25-én a VIII. kerületi rendőrség lefegyverzésekor jutott puskához. Segített a Tolnai Lajos utcában fogva tartottak, elsősorban diákok kiszabadításában. A vád szerint október 30-án egy államvédelmi főhadnagyot igazoltattak, akinél fegyvert találtak, és saját pisztolyával agyonlőtték. Ezt követően apja javaslatára jelentkezett a lakóhelye, a VI. kerület rendőrkapitányságán nemzetőrnek. A második szovjet intervenció után hazament, az elsők közt vette föl a munkát. Mozgalomban való részvétel vádjával halálra ítélték. 1959. április 9-én kivégezték.

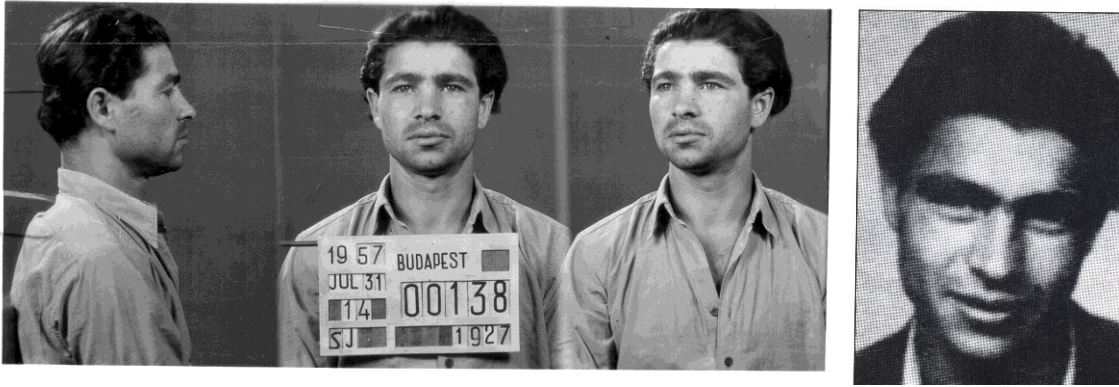
(A kép bal oldalán, mellette Wittner Mária)

Havrila Béláné Sticker Katalin (1932–1959)

A forradalom idején huszonnégy éves Sticker Katalin október 24-én csatlakozott a felkelőkhöz. Október 25-én került a Corvin közti fegyveres csoporthoz, ahol eleinte vöröskeresztes szolgálatot látott el, majd a fegyverrel harcolók közé állt. Itt ismerkedett meg későbbi barátjával és rabtársával, Wittner Máriával. Októberben mindketten egy másik, közeli ellenállócsoportba csatlakoztak. November 4-én részt vett a megszálló szovjet csapatok elleni harcban, majd 7-én Ausztriába emigrált. Svájcba került, de a figyelmeztetésekre nem hallgatva, udvarlója kérésére hamarosan visszatért. Mint olyan sok forradalmárt, hazaérkezése után őt is letartóztatták. 1958-ban halálra ítélték, 1959-ben kivégezték.

A Vajdahunyad utcai felkelők, balról a harmadik)

Kóte Sörös József (1927–1959)

A cigány származású, vándoriparosként dolgozó Kóte Sörös József a vele egy perben halálra ítélt Tóth Józseffel 1956. október 29-én a Vöröskereszt által gyűjtött élelmiszert vitte Budapestre. A két teherautónyi élelmet és bort a kórházakba szállították. Ekkor találkoztak a Vajdahunyad utcai fegyveres csoport néhány tagjával, akik rábeszéltek őket, hogy csatlakozzanak a felkelőkhöz. Fegyvert kaptak, és részt vettek az utcai harcokban, valamint őrszolgálatot is teljesítettek. A bíróság a Köztársaság téri pártház ostromában való részvétellel is megvádolta őket, ám ez a vádpont nem nyert bizonyítást. November 4-én az Üllői úti harcokban a combján megsebesült. Ekkor a kilátástalannak bizonyuló küzdelmet föladvá hazament a családjához, majd Ausztriába menekült. Az amnesztiarendelet hírére a magyar követség segítségével tért vissza Budapestre. 1957. július 18-án tartóztatták le. Mozgalomban való részvétel vádjával halálra ítélték, és 1959. február 26-án kivégezték.

37

Mansfeld Péter (1941–1959)

A forradalom idején tizenöt éves Mansfeld Péter az első nagy összecsapások után csatlakozott a Széna téri fegyveres csoporthoz. A csoportot vezető „Szabó bácsi” eleinte el akarta küldeni, de végül mégis ő lett a forradalmárok egyik gépkocsis összekötője. A november 4-i szovjet támadást követően egy újabb forradalom reményében egyik társával fegyvereket gyűjtött, melyeket nem szolgáltatott be. 1957-ben letartóztatták és egy rövid ideig börtönbe került. Az itt eltöltött idő, a rabtársaitól hallott történetek mélyen hatottak rá, és tovább erősítették a rendszerrel szemben érzett ellenszenvét. 1958 februárjában egy barátjával elhatározták, hogy fegyveres csoportot alakítanak. Elrabolták az osztrák követség előtt posztoló rendőrt, akit lefegyvereztek, majd szabadon engedtek. Szervezkedésben való részvétel vádjával ítélték halálra. 1957-ben lehetővé tették a 16 év feletti fiatalok esetében a halálbüntetés kiszabását. Ennek a rendelkezésnek alapján 1959-ben kivégezték, nem sokkal 18. életévének betöltése után.

Sinkovits Imre (1928–2001)

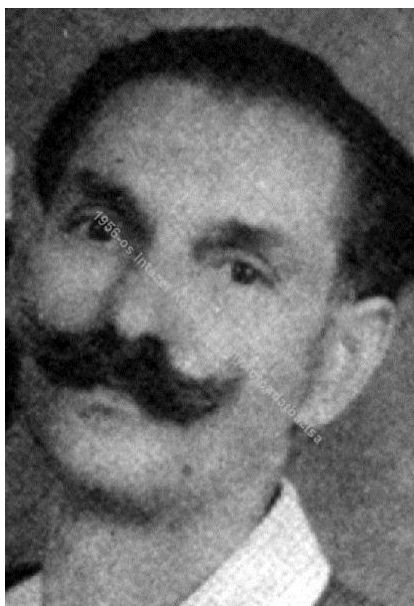
Az 1951 óta a Nemzeti Színházban játszó Sinkovits Imre 1956. október 23-án tízezres tömeg előtt szavalta el a Nemzeti dalt a Petőfi-szobor előtt. 1956. október 30-án bekerült a Színművészek ideiglenes Nemzeti Bizottságának tagjai közé. Az ülésen eldöntötték, hogy a színészek és a művészek szüneteltetik a munkájukat, amíg az országban szovjet csapatok tartózkodnak, működik az ÁVH, és Magyarország nem lesz független. Még aznap a Magyar Színház- és Filmművészeti Szövetség Forradalmi Bizottságának is tagja lett. A szovjetek november 4-i támadását követően a bizottság tagjai ellen az államhatalom megdöntésére való felbujtás vádjával eljárás indult. Fél évre eltiltották a színháztól, és 1963-ig a Nemzetit is ott kellett hagynia.

Sponga Julianna (1937–1990)

Csepeli textilmunkásnő, a forradalom idején 19 éves volt. Öccsét 24-én Soroksáron lőtték le a szovjetek, minden bizonnyal ez is közrejátszott abban, hogy csatlakozott a forradalomhoz. A harcokban valószínűleg nem vett részt, egészségügyi szolgálatot látott el. Szerepéről egyéb adattal nem rendelkezünk. A fénykép október 30-án készült (ugyanezen a napon a Felszabadulás téren [ma Ferenciek tere] is készült róla egy felvétel), és először november 10-én jelent meg a *Paris Match*-ben. November 4-én már biztosan a józsefvárosi Vajdahunyad utcai csoporttal volt; a harcok alatt repeszszérülést szenvedett a vállán és

kórházba került. A szovjetek előretörése miatt társai kiszöktették a kórházból, és még eszméletlen állapotban áteveztek vele a Dunán. November 9-én értek az osztrák Kismartonba, ahol táborba került; itt is több fotó készült róla. November 13-án társaival együtt megkapta a svájci letelepedési engedélyt, és Neuchatelbe költözött. 1958 és 1961 között szövönőként dolgozott Svájcban, majd a kommunista hatóságok bosszújától tartva 1961. március 24-én Ausztráliába utazott, és ott telepedett le. A képen a Múzeum körút Kálvin tér felé eső részén áll egy társával.

Szabó János (1897–1957)

A kommunista börtönöket többször megjárt gépkocsivezető október 25-én csatlakozott a Széna téri fegyveresekhez, akiknek hamarosan a vezetője lett. Parancsnokukként hamar roppant népszerűsége tett szert a fiatal felkelők körében, akik „Szabó bácsi”-ként ismerték. Személyesen irányította a csoportot, a harcoló fiatalok apjukként tekintettek rá. Megpróbálták megállítani, feltartóztatni a szovjet csapatokat, de a nagy erejű támadások újra meg újra szétszórták az egységet, amely minden alkalommal újjászerveződött. A november 4-i szovjet támadás idején nem tette le a fegyvert, megpróbálta a lehetetlent, de a Solymár környékére szorult csoportja a túlerővel nem bír, így feloszlatta az egységet. 1956. november 19-én tartóztatták le. Mint a rendszer egyik fő ellenségét, 1957 januárjában kivégezték.

Tóth Ilona (1932–1957)

Orvostanhallgatóként 1956 októberében a Szövetség utcai kórházban volt gyakorlaton. Október 23-án diáktársaival együtt részt vett a tüntetésen. 25-én a rádió felhívására jelentkezett a Szövetség utcai kórházban. Mivel ott nem tudtak munkát adni számára, átirányították a Péterfy Sándor utcai kórházba. Itt bekapcsolódott a már intenzíven működő Önkéntes Mentőszolgálat munkájába. November elsejétől letartóztatásáig a Péterfy kiegészítő részlegének megbízott vezetője volt. A fegyveres harc befejeződése után bekapcsolódott a politikai ellenállásba: részt vett röpcédulák, illetve az *Élünk* című illegális lap készítésében. Az ellene felhozott vádak szerint 1956. november 18-án meggyilkolt egy ismeretlen férfit, akit társaival ÁVH-snak véltek. 1956. november 20-án tartóztatták le. 1957-ben az első, majd a másodfokú bíróság is halálra ítélte, 1957. június 26-án kivégezték.

(a kép jobb oldalán, mellette Havrila Béláné Sticker Katalin)

Wittner Mária (1937–)

A forradalom idején tizenkilenc éves Wittner Mária már az események első napján, a Rádió ostromakor csatlakozott a felkelőkhöz. Október 24-én került a Corvin közű csoportba, ahol segített a sebesültek ellátásában. Miután a Corvin közűk ilyen sokan lettek, úgy döntött, egy másik közű ellenállócsoportba csatlakozik. A fegyveres harcokból is kivette a részét. November 4-én a harcok közben megsebesült, és kórházba került. Nem sokkal később Ausztriába ment, azonban néhány hét múlva hazatért és segéd munkásként dolgozott. 1957-ben letartóztatták, halálra ítélték, ítéletét életfogytiglanra módosították. 1970-ben az utolsó forradalmárok között szabadult.

II. CSOPORT

(a kép jobb oldalán)

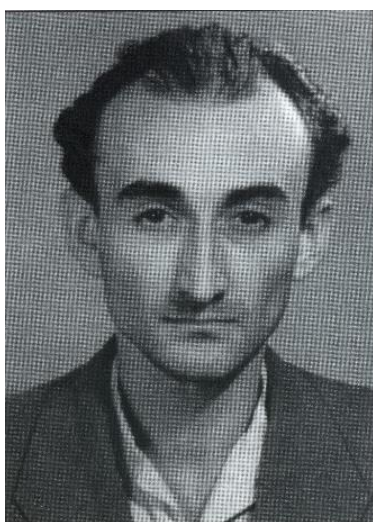
(a képen balról a hetedik)

Antal Gyula (1921–?)

Segédmunkásként dolgozott, majd a forradalom előtti időkben egy kiscei üzletben volt árukihordó, emellett feketén kőművesmunkát is vállalt. 1956. október 23-án részt vett a tüntetéseken és a Rádió ostromában. 24-én az Almássy téri felkelőcsoport egyik vezetője volt, majd október 25-én a Kilián laktanya környékén elfoglalt egy napközi-otthont, ahol beszédet intézett embereihez: „Az államvédelmistákat a szovjet katonaság támogatja, s így a fegyveres harcot mindkét féllel szemben fel kell venni.” Másnap átvezette embereit a Ferenc körút 43-ba, ahol a már ott tartózkodó felkelők felett is átvette a parancsnokságot. November 4-e előtt csoportjával átment a Práter utcába, ahol a szovjet támadást követően szilánkos sérülést szenvedett a lábán. November 6-án nagyszámú corvinista osztaggal együtt Nyugat felé indult, de sokáig még a budai hegyekben illetve a Bakonyban bujkált. 1957 januárjában Angliába emigrált. A dokumentumok szerint a magyar hatóságok a nyomát vesztették.

(a képen 2-es számmal jelölve)

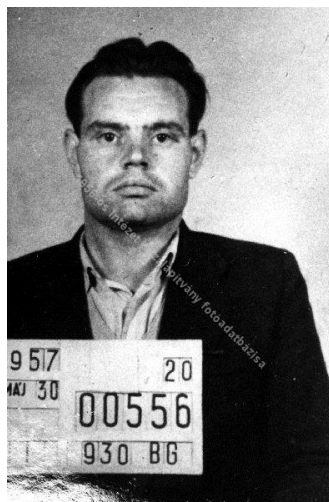

Bálint István (1921–1962)

1956. július 25-én Ausztriába szökött, ahol táborban lakott, és vasöntödében, valamint kőbányában dolgozott. Október 28-án 26 társával együtt Salzburgból Budapestre indult, ahol 31-én jelentkezett Szabó Jánosnál a Maros utcában. A „nyugatosokkal” együtt a III. századba került, és a Rákosi-villa őrségének tagja lett: hivatalos iratok szerint több tárgyat tulajdonított el az épületből. November 7-én társaival együtt Nagykovácsiban, majd a Széchenyi adónál kísérelték meg az ellenállást. A forradalom után Somoskőre ment családjához. Itt vették őrizetbe 1957. március 23-án; 1958. március 31-én, első fokon 15 év börtönre ítélték, amit augusztus 26-án 8 évre csökkentett a másodfokon eljáró tanács. Végül 1962. július 27-én szabadult, de fél évvel később, december 24-én meghalt. Ítéletét 1990. március 8-án semmissé nyilvánították.

Práter utcai felkelő csoport, „Bosnyák raj”: a kép jobb szélén (1. számmal jelölve): **Bosnyák Gábor**,
középen: **Novák Károly** (3. számmal jelölve), mellettük: **Poncok Sándor** (4. számmal jelölve)

(Bosnyák Gábor a képen golyószóróval a vállán középen áll)

Bosnyák Gábor (1930–1958)

A forradalom előtt ÁVH-s sorkatonaként is szolgált, így amikor 1956. október 28-án a forradalmárok igazoltatták kényelmetlen helyzetbe került, de végül elengedték. Még aznap jelentkezett a Práter utcai fegyveres felkelőkhöz: *„Ekkor már eltökélt szándékom volt, hogy harcolni fogok az oroszok és az ÁVH-sok ellen.”* Hamarosan egy tízfős csoport élére került, mint rajparancsnok és a Szabad Nép székház védelmére rendelték. November 4-én egy ÁVH-s személy házkutatása során hallott a szovjetek támadásáról, ekkor letette a fegyvert, tovább nem harcolt. 1957. május 27-én tartóztatták le, majd 1958. április 24-én kivégezték.

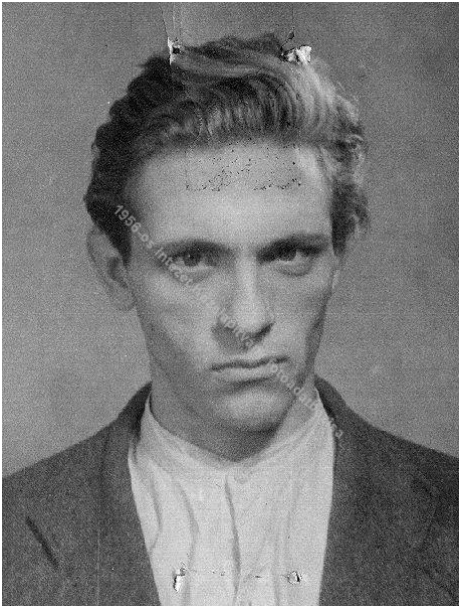
(a képeken középen)

Deák Gábor (1939–1997)

1956 júliusában Budapestre, a Villamos és Kábelgyárba került ipari tanulóként s egyben betanított gépmunkásként. Már október 24-én több diáktársával csatlakozott a felkelőkhöz. A corvinisták kötelékében több Üllői úti, körúti harcban részt vett, ezenkívül őrszolgálatba, járőrszolgálatba is beosztották. Október 30-án egy Práter utcai egységgel részt vett a Köztársaság téri pártház ostromában. November 4-én a riadó után a Nap utcában foglalt el tüzelőállást rajával, 5-én súlyosan megsebesült, a Vas utcai kórházba szállították, ahol bal lábát combközéptől amputálták. A forradalom leverése után segédmunkásként, aztán betanított munkásként dolgozott. 1958. március 18-án letartóztatták, életfogytiglani börtönbüntetést róttak ki rá. 1970. március 25-én szabadult, és 1997. március 14-én bekövetkezett haláláig Vámospércsen élt.

(balról a hetedik ember, vállán puskával)

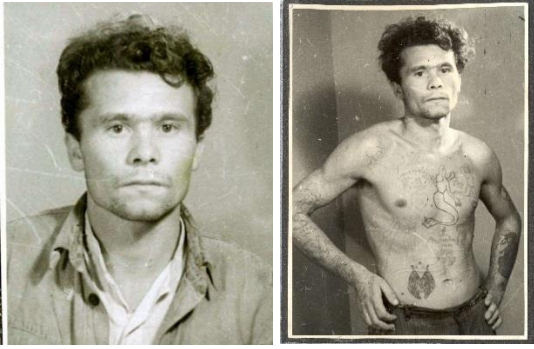

Dóczy Dénes (1932–1958)

Nem sokkal a forradalom kitörése után Budapesten jelentkezett a VII. kerületi Nemzetőrségbe, ahol gépkocsik ellenőrzését végezte. Később a rendfenntartóknál működött. Részt vett a Köztársaság téri pártház ostromában, továbbá a Fővárosi Villamosvasút Vállalat Akácfa utcai központja elleni támadásban, ahol információik szerint államvédelmi beosztottak rejtőztek. A forradalom leverése után folytatta a politikai ellenállást, rölapokat terjesztett. Szervezkedés vezetésének vádjával halálra ítélték. 1958. október 7-én kivégezték.

(mindkét képen az 1-es számmal jelölt)

Galgóczi Zoltán (1933–1958)

1956. október 25-én Oroszlányban az egybegyűlt tömeg kiszabadította a büntetés-végrehajtási munkahely rabmunkásait, köztük őt is. Budapestre indult társaival, részt vett a fegyveres felkelésben, a Köztársaság téri pártház ostromában, melynek során megsebesült. A vád szerint részt vett az elfogott védők bántalmazásában és kivégzésében is. Társaival lefegyverezték az Eötvös utcai fegyverraktár őrségét. November 4-e után a szovjet csapatoknak nagy veszteséget okozva folytatta a harcot társaival. A forradalom leverése után a bíróság a felelősségét nem politikai jellegű ügyekben is megállapította. Szervezkedés vezetése és gyilkosság vádjával halálra ítélték. 1958. november 28-án kivégezték.

Gelencsér Irén (1939–?)

A forradalomban 17 évesen vett részt, ahol a sebesültek ellátásában segédkezett a Kilián laktanyában. A védők csak „Baba” néven ismerték. Hősiességét jellemzi, hogy a súlyos ostromok ellenére sem hagyta el az épületet.

Jánoki Attila (1934–?)

Géplakatos szakmát szerzett, a Transzvill Vállalatnál dolgozott. A forradalom első napjaiban csatlakozott a felkelőkhöz, részt vett a harcokban. Ő játszotta a legfontosabb szerepet a Vajdahunyad utcai felkelőcsoport megszervezésében. Itt parancsnokhelyettesnek választották, ő képviselte a társait a fegyverszünet alatti értekezleteken. Részt vett a forradalmi sajtótermékek terjesztésében is. November 4-én harcolt a beözönló szovjet csapatok ellen, majd 13-án több társával emigrált. Karácsonykor hazajött, kiszöktette szüleit, menyasszonyát és másokat is. Svájcban a belügyminisztériumban dolgozott.

(a képen 1-es számmal jelölve)

Kiss Károly (1924–?)

1952-ben szervezkedés és izgatás vádjával 10 évre ítélte a katonai bíróság. Büntetését Vácott töltötte, ahonnan 1956. október 27-én szabadult. Átkelt a Dunán, és a pilisszentiváni bányászokhoz csatlakozott,

akiket az előtt nem sokkal űztek el a szovjet tankok a Széna térről. Október 31-én a III. századba osztották be, a Rákosi- és Gerő-villáknál teljesített őrszolgálatot. Igyekezett fékezni társait is, akik közül többen későbbi vallomásaikban is megemlítették ezt. Ő maga így emlékezett meg erről: *„Én sokszor szóltam, hogy ne törjenek, zúzzanak. A szétszórt könyveken, hanglemezeken tiportak. Amikor menteni akartam, mindig szidtak, hogy ne sajnáljam, azt úgy is a mi pénzünkből vásárolták.”* A november 4-i intervenciót követően a Szabadság-hegyi rádiótoronynál volt őrségben, majd a visszavonulókkal együtt Nagykovácsiba ment, ahol részt vett a harcokban. 1957. január 29-én korábbi büntetése letöltése okán ismét börtönbe került, ezt követően előkerültek az „56-os” bizonyítékok is: 1958. március 31-én első fokon hét évet kapott, mint a Bálint István és társai per V. rendű vádlottja, de augusztus 26-án ezt két évre csökkentették. 1959-ben azonban a katonai bíróság újratárgyalta korábbi ügyét, és összbüntetésként először 14 (november 15.), majd 12 év (november 25.) büntetést kapott. 1964. május 11-én szabadult.

(a képen középen)

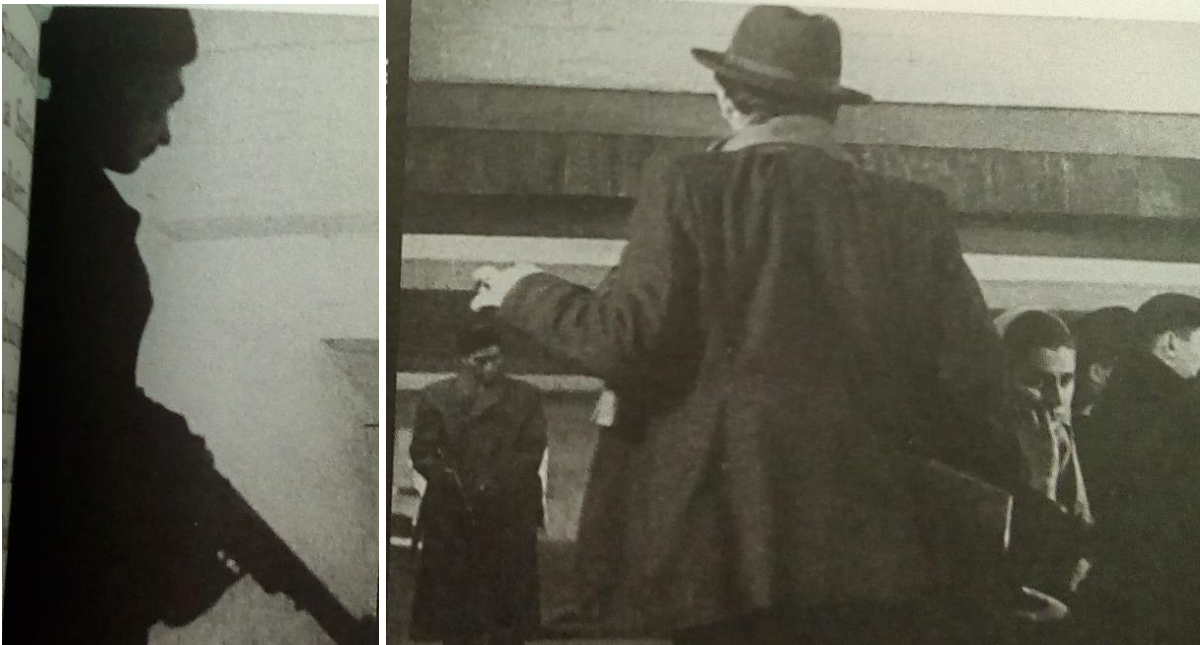
Ladányi Sándor (1933–1998)

Állami gazdaságban, majd a forradalom előtt a dorogi bányában dolgozott. Az 1956-os forradalom idején a Baross téri felkelőkhöz csatlakozott, ahol többnyire igazoltatásokban vett részt, és őrszolgálatot látott el. A forradalom után az „ellenforradalmat” bemutató kiállításon egy külföldi fotóriporter által készített képen felismerték, 1957. november 4-én letartóztatták és egy évre ítélték. A pótnyomozás során azonban nem sikerült jelentős vádat rábizonyítani ezért 1958-ban megszüntették ellene a nyomozást.

Mesz János (1931–1956)

Kőműves édesapját 1942 és 1944 között internálták, édesanyja alkalmi munkásként dolgozott, ezért valószínűleg menhelyen nevelkedett. A csillaghegyi téglagyárban dolgozott, amikor egy baleset során a szentendrei HÉV elütötte, és egyik lábát levágta. Ennek helyére egy falábat illesztettek, ezért hívták később a forradalom alatt „Tuskólábúnak”, illetve „Falábú Jancsinak”. A baleset miatt őt tették felelőssé, és rendbontásért nyolc hónapra ítélték. 1956. október 23-án csatlakozott a tüntetőkhez, majd a Corvin közti felkelőkhöz verődve részt vett a harcokban. Belőle lett a corvinisták tüzérségének parancsnoka. Október 30-án részt vett a Köztársaság téri ostromban. November 4-én a nehézfegyverekhez beosztott felkelőket irányította, súlyos sérülést szenvedett, 19-én meghalt.

(a második képen baloldalon a hátsó alak)

Mészáros Kálmán (?-?)

Tartalékos főhadnagy volt, pontosan nem állapítható meg, hogy mikor csatlakozott a Széna téri csoporthoz. Rövidesen kinevezték a 3. század parancsnokává. Alegységébe nyertek beosztást a forradalom hírére Ausztriából visszajött úgynevezett „nyugatosok.” A század biztosította Rákosi és Gerő villáit, november 2-án pedig a külügyminisztériumhoz vonultak, mert azt a hírt kapták, hogy az épületben ÁVH-sok vannak. Mészáros mintegy 50 emberével ment az épülethez, ahova húszan hatoltak be végül. A bent tartózkodókat (alkalmazottak és honvédek) lefegyverezték, megmotozták. Az épület átkutatása során a személyzeti osztály zárát három lövéssel kellett szétlőniük, és mivel ez volt a jel a kinti biztosító részlegnek a rohamra, azok tűz alá vették a minisztériumot, de senki sem sérült meg.

(a kép bal szélén Neumann Tivadar)

(a kép bal szélén Jánoki Attila, jobb szélén Neumann Tivadar)

Neumann Tivadar (1929–?)

A forradalom idején letartóztatásáig a Begyűjtési Szállítási Vállalatnál volt alkalmazásban. A felkelők későbbi bázishelyén, a Vajdahunyad utca 41. számú házban lakott. 1956. október 26-ától csatlakozott a Kiss Károly-féle csoporthoz, a közreműködése annyiból állt, hogy szállította a felkelőket a városban, esetenként fegyveres akciókhoz is. A Magyar Honvédet terjesztette Budapesten és vidéken. 1957. július 9-én letartóztatták, életfogytiglanig tartó börtönbüntetést kapott, végül 1963. április 2-án szabadult.

(jobb oldalon)

(bal oldalon)

Novák Károly (1940–?)

Segéd munkásként dolgozott, majd 1956 elejétől az Orion gyárban kocsikísérőként szerzett állást. 1956. október 28–29-én csatlakozott a Práter utcai iskolát elfoglaló felkelőkhöz. Bosnyák Gábor rajában a Szabad Nép székház őrzésében és ÁVH-s, funkcionáriusok felkutatásában vett részt. Október 30-án már csak a pártház elfoglalása után értek ki a Köztársaság térre, 31-én fegyveresen biztosították a téren a kazamaták után kutató ásatásokat. A forradalom leverése után Angliába emigrált, ahol dolgozni kezdett, ám egy razzia során boxert találtak nála, ezért, illetve egy verekedés miatt ezután börtönbe került. Kéthavi angliai raboskodás után 1958. június 27-én a hazatelepítési bizottság közbenjárására visszatért. 1958. július 22-én letartóztatták, és a „Fáncsik-per” VII. rendű vádlottjaként első fokon halálra ítélték, másodfokon azonban tíz év szabadságvesztést szabtak ki rá. 1963. március 26-án szabadult.

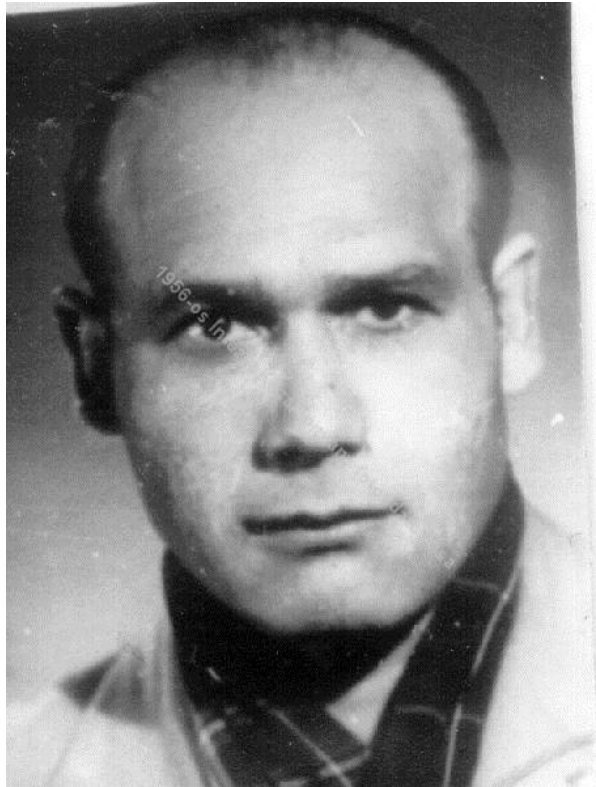

(a képen balról a második Vass Zoltán, középen Papp József áll)

Papp József (1922-?)

A második világháború előtt szakácsként dolgozott. A háborúban fogságba esett, később a szovjetek oldalán harcolt a háború végéig. A forradalom előtt több munkahelye is volt, dolgozott segédmunkásként, majd végül villamoskalauzként. Október 24–26-án a Szentendrei Műszaki Laktanya fogdájában raboskodott, miután többedmagával elszállították egy katonai gépjárművel. 28-án a Corvin köz felkelőkhöz került, és őrszolgálatot látott el. Néhány napos távollét után, 31-étől ismét a corvinistáknál tevékenykedett, őrségben állt, a Baross utcai vöröskeresztes szolgálatnál segédkezett, majd november 1–3 között a körút–Üllői út kereszteződésénél a forgalom irányításában vett részt. Többek szerint a Bányász mozi fegyvereseihez csatlakozott. A forradalom leverését követően sztrájkra szólította fel munkatársait. 1958. február 14-én letartóztatták, és első fokon tíz, majd másod fokon hét év börtönre ítélték. 1962. augusztus 3-án szabadult.

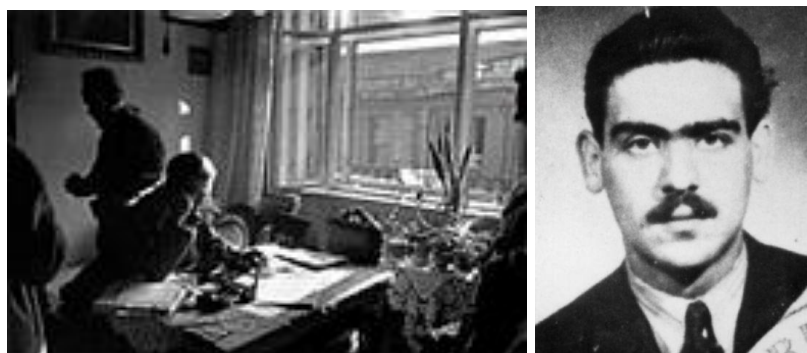
(bal oldalon)

Ponczok Sándor (1926–1966)

Roma családban született. 1952-ben Budapesten, a cementgyárban vállalt munkát, majd Gödöllőn lett gépmester. A fegyverszünet előtt csatlakozott a Bosnyák Gábor vezette részleghez, és a Szabad Nép székházba küldték őket őrségbe a Práter utcából. Előbb valószínűleg államvédelmisekkel kerültek tűzharcba, majd a Rákóczi út – Nagykörút kereszteződésénél szovjet harckocsikat támadtak meg. A fegyverszünet kihirdetésekor megkezdték az ÁVH-sok begyűjtését. A november 4-ei szovjet támadás idején már otthonában tartózkodott. A forradalom leverése után egy fénykép alapján felismerték és nem sokkal azután letartóztatták. A „Bosnyák Gábor és társa” perben 15 évre ítélték. 1963. március 29-én szabadult, szeptember 11-ig rendőri felügyelet alatt állt Kistarcsán, és kőműves segédként dolgozott. 1966. augusztus 3-án meghalt.

(a kép bal szélén, kezében pisztollyal, a fotó a Corvin közben készült)

Pongrácz Gergely (1932–2005)

Az 1956-ban huszonnégy éves Pongrácz Gergely Cegléden dolgozott mezőgazdászként, de a forradalom hírére már október 24-én a városba utazott, hogy testvéreivel együtt részt vegyen a harcokban. A következő nap csatlakozott a Corvin közű forradalmárokhoz. Társai nagy bajsza után többnyire csak „Bajusz” néven ismerték, és két nap múlva őt választották meg a Corvin köz parancsnokának. *„Ott nem lehetett parancsolni senkinek. Tehát lehetett vezetni, lehetett önkénteseket kérni. Mindig volt önkéntes mindenre. Ez volt a lényege a forradalomnak: önként, nem parancsra teszem. Ezért álltak helyt minden pillanatban.”* A végsőkig kitartott, de végül november utolsó napjaiban családjával együtt elhagyta az országot. Hosszabb ideig élt az Egyesült Államokban, valamint Spanyolországban is. 1991-ben jött haza.

(a képen jobbról a második)

Szalontay-Kovács Ibolya (1940–?)

Október 23-án csatlakozott a forradalmárokhoz, először a Rádiónál segített a sebesültek szállításában, majd csatlakozott a Corvin közű fegyveres csoporthoz. Elsősorban a Corvin közben és a VII. kerületben tevékenykedett. A november 4-i támadást követően szerelmével megmentették a Corvin köz zászlaját, majd csatlakoztak a VII. kerületi Baross téri forradalmárokhoz. Egy őrzéskorán szerelmét lelőtték. Nem sokkal később őt is elfogták, megverték, de végül elengedték, így sikerült a teste köré csavart zászlóval külföldre menekülnie. Ausztráliában kezdett új életet, ahol a zászlót számos további viszontagság ellenére megőrizte és a rendszerváltoztatáskor visszahozta Magyarországra.

Szeles Erika Kornélia (1941–1956)

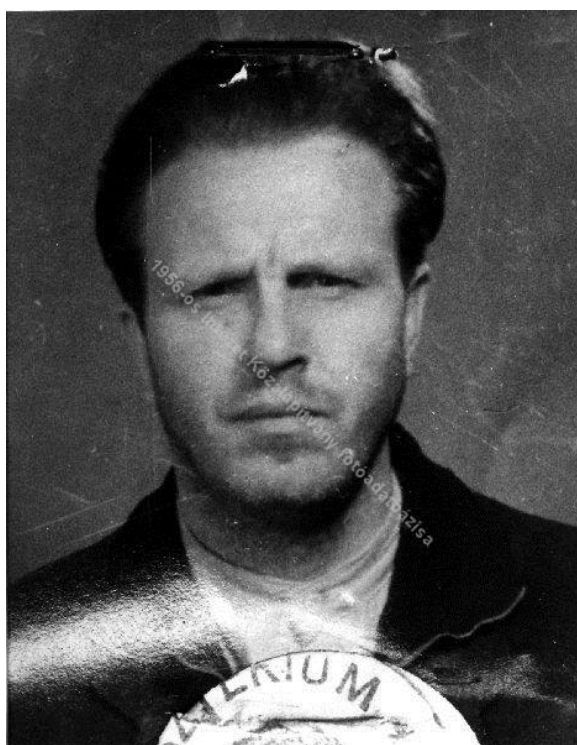
Zsidó családban született, édesapja a holokauszt áldozata lett. A forradalom idején szakácsiskolába járt és a Béke Hotelben dolgozott. Barátai révén csatlakozott a forradalmárok közé. November 4-ei szovjet

támadás után beállt a vöröskeresztesek közé, a sebesülteket mentette. Munkája közben érte halálos nyaklövés a Blaha Lujza tér közelében, november 8-án halt meg a Péterfy Sándor utcai kórházban. Egy dán lap címlapjára tette fotóját, amely bejárta Nyugat-Európát és a kép – és a rajta szereplő hős – rövid idő alatt a magyar forradalom és szabadságharc ikonja lett.

Vass József (1937–?) (a képeken dobtaras géppisztollyal a kézben a páncélautó mellett áll)
1955-ben a Dombóvári Vasútépítő Vállalatnál dolgozott, majd alkalmi munkákból tartotta fenn magát, például hordár volt. 1956. október 25-én reggel a József körúti „Colos” csoporthoz került. Főleg kapuszolgálatot teljesített. A Kálvária térnél a részlegét támadás érte, elszakadt tőlük, és mivel a Práter utcában találkozott több ismerősével, hozzájuk csatlakozott. A forradalom leverése után gépkocsivezetőként dolgozott 1957. április 15-től a Fővárosi Gázszolgáltató Vállalatnál. Augusztus 27-én közbiztonsági őrizetbe helyezték, 1958. február 21-én engedték ki. Ám augusztus 1-jén ismét internálták, és csak 1959. november 2-án szabadult.

Vass Zoltán (1930–?)

Műszerészként 1950-ig a Magyar Optikai Műveknél dolgozott, később a MÁV szegedi építésvezetőségénél, a Szegedi Gyufagyárban, végül az Épületkarbantartó Vállalatnál helyezkedett el. Október 30-án csatlakozott a Corvin közelekhez. Novák őrnagy 24 főnyi egységébe került, részt vett a környék fő útvonalainak lezárásában. Kötélkordont húztak a felkelő-bázishelyek környékén, őrszolgálatot láttak el. November 2-án bázishelyet alakított ki osztagával az Iparművészeti Múzeumban, 4-én már elhagyta a Corvin környékét. 1957. február 28-án a rendőrség közbiztonsági őrizetbe helyezte, 1958. február 19-én pedig letartóztatták. A bíróság elsőfokon 6, másodfokon 3 év börtönbüntetésre ítélte. 1960. február 28-án szabadult.